

**Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Бураково авыл
жирлеген башкарма комитеты**

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КАРАР**

«19» июня 2026 г.

№ __4__

2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының "Бураково авыл жирлеген" муниципаль берәмлеген территориясендә жирдән файдалану һәм саклау буенча муниципаль программаны гамәлгә ашыру турында

Россия Федерациясенең Жир кодексы, «Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәнен оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Спас муниципаль берәмлегенен Болгар шәһәр Башкарма комитеты Татарстан Республикасы районын билгели:

1. 2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Бураково авыл жирлеген» муниципаль берәмлеген территориясендә жир кишәрлегеннән файдалану һәм аны саклау буенча кушымтада бирелә торган муниципаль программаны расларга.

2. Әлеген карарны ТР Спас муниципаль районының рәсми сайтында рәсми рәвештә игълан итәргә <http://spasskiy.tatarstan.ru> һәм <http://pravo.tatarstan.ru> хокукый мәгълүматның рәсми порталында: <http://pravo.tatarstan.ru>.

3. Әлеген карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

**Бураково авыл жирлеген башлыгы
ТР Спас муниципаль районының**

Р. Р. Мингалиев

**2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының
"Бураково авыл жирлеген" муниципаль берәмлеген территориясендә жирдән
файдалану һәм аны саклау буенча муниципаль программа**

2026

**2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының
"Бураково авыл жирлеген" муниципаль берәмлеге территориясендә
жирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программа
паспорты**

Программа Исеме	2026-2028 елларга Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының "Бураково авыл жирлеген" муниципаль берәмлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программа
Программаны эшләү өчен нигез	«Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясенең Жир кодексы
Программаның заказчылары	Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Бураково авыл жирлеген башкарма комитеты
Программаны төп эшләүчеләр	Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Бураково авыл жирлеген башкарма комитеты
Программаны Башкаручылар	Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Бураково авыл жирлеген башкарма комитеты
Программаның максатлары һәм бурычлары	Программаның максатлары булып жирләргә һәм туфракны пычратуны, ярыландыруны, деградацияләүне, бозуны, юкка чыгаруны, жиргә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау һәм бетерү, шулай ук жирләргә үзлекләрен яхшырту, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләргә уңдырышлылыгын торгызу өчен жирләрдән рациональ файдалануны тәмин итү тора. Программаның Бурычлары: - житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү; - жирләрдән файдалануның һәм аларны саклауның нәтижелелеген арттыру; - жирләрдән нәтижелә файдалануны һәм аларны саклауны тәмин итү; - яшел үсентеләрне саклау һәм торгызу, - жирләргә инвентаризация үткөрү.
Программаны гамәлгә ашыру срогы	2026-2028 еллар
Финанслау	Программаны финанслау күләме-75,0 мең сум.,

күләмнәре һәм чыганаclarы	шул исәптән 2026 ел-жирле бюджет акчалары исәбеннән-25,0 мең сум. 2027 ел-жирле бюджет акчалары исәбеннән-25,0 мең сум. 2028 ел-жирле бюджет акчалары исәбеннән-25,0 мең сум.
Программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган нәтижеләре һәм нәтижелелек күрсәткечләре	Жирдән файдалануны тәртипкә китерү, жирләрдән нәтижелә файдалану һәм саклау, бозылган жирләрне торгызу һәм халыкның экологик иминлеген һәм аларның яшәү сыйфатын арттыру
Программаның үтәлешен тикшереп торуны оештыру	Программаны гамәлгә ашыруны тикшереп тору Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Бураково авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла

1. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның тиешле өлкәсендәге агымдагы торышка Характеристика һәм төп проблемалар

Жир - әйләнә-тирә мохитнең мөһим өлеше, аннан файдалану башка барлык табигый объектлар: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөньясы, сулар, файдалы казылмалар һәм жир асты байлыкларының башка кыйммәтләре белән бәйле. Жирдән файдаланмыйча һәм аны сакламыйча башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Жиргә карата хужасызлыкны кичекмәстән ясылар яки якын киләчәктә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерәчәкләр, жирнең өске катламын - туфракны, аның химик һәм радиоактив пычрануын жимерүгә генә түгел, бәлки бөтен табигый комплексның экологик начарлануына да китерәчәкләр.

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы «Бураково авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге территориясендә жирләрдән файдалану һәм аларны саклау буенча муниципаль программа 2026-2028 елларга (алга таба - Программа) икътисадны ныгыту мәнфәгатьләрендә жир ресурсларыннан нәтижелә файдалану һәм идарә итү буенча дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруны тәмин итә торган жирләрдән файдалануның һәм саклауның уңайлы шартларын булдыруга юнәлтелгән.

Жир фондының шактый күләмен төрле максатларда куллану әйләнә-тирә мохит экосистемасының барлык звеноларының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер йөкләмәләр йөкли. Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дәрәс эшләвен бозу, урман булсынмы ул, хайваннар дөньясы, жир булсынмы, экосистеманың дисбалансына һәм бөтенлеген бозуга китерә.

Жирдән рациональ файдаланмау, аңа куллану һәм хужалыксыз мөнәсәбәт үзе башкарган вазыйфаларны бозуга, табигать үзенчәлекләрен киметүгә китерә.

Жирләрне саклау жирдән рациональ файдалану тәмин ителгәндә генә нәтижелә була ала.

«Бураково авыл жирлегә» муниципаль берәмлегенң тотрыклы социаль-икътисадый үсеше һәм анда яшәүчеләрнең экологик имин тормыш эшчәнлегенә проблемалары хәзерге этапта жирләрне саклау һәм алардан файдалану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Шәһәр жирлегә дәрәжәсендә

жирләрне саклау һәм файдалануның жирле проблемаларын мөстәкыйль хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, тулы, комплекслы һәм акыллы рәвештә хәзерге вакытта яшәүче кешеләр мәнфәгатьләрендә генә түгел, киләчәк буыннар мәнфәгатьләрендә дә.

Жирләрнең экологик торышы уртача яхшы, ләкин стихияле санкцияләnmәгән чүплекләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре, сроклары һәм этаплары

Жирлекләрдән файдалану һәм аларны саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнең төп принциплары түбәндәгеләрдән гыйбарәт: Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Болгар башкарма комитеты эшчәнлегенә законлылыгы һәм ачыклыгы, хисап тотучанлыгы һәм контрольлеге, нәтижәлелеге.

Муниципаль программаның максатлары булып жирләрне пычратуны, ярлыландыруны, деградацияләүне, бозуны, жирләрне һәм туфракны һәм башка тискәре йогынтыны юкка чыгаруны, шулай ук жирләрдән рациональ файдалануны тәмин итү, жирләрнең үзлекләрен яхшырту, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрнең уңдырышлылыгын торгызу өчен, тәмин итү тора.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү;

- жирләрдән файдалануның һәм аларны саклауның нәтижәлелеген арттыру, жирләрдән рациональ файдалануны һәм аларны саклауны оештыруны тәмин итү;

- яшел үсентеләрне саклау һәм торгызу;

- жирләргә инвентаризация үткөрү.

Жирләрне инвестицияләү жирләрне деградацияләүне, пычрануны, чүпләүне, жирләрне бозуны, хужалык эшчәнлегенә башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, файдаланылмый торган, файдаланылмый торган яисә файдаланылмый торган, файдаланылмый торган яисә файдаланылмый торган, жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану, жирләрнең башка характеристикалары нигезендә файдаланылмаган жирләрне ачыклау өчен уздырыла.

3. Программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижәләре һәм программаның нәтижәлелек күрсәткечләре

Әлеге программаны гамәлгә ашыру жирдән файдалануны тәртипкә китерергә, яңа жир кишәрлекләрен әйләнешкә кертергә, авыл жирлегенә инвестицияләр жәлеп итүчәнлеген арттырырга, шул рәвешле икътисадны үстерергә, жирләрдән нәтижәлерәк файдаланырга һәм аларны сакларга булыша.

Программа чараларын үтәү нәтижәсендә:

- 1) торақ пунктларны төзекләндерү;

- 2) жирләрнең сыйфат характеристикаларын яхшырту;
- 3) жирләрдән нәтижәле файдалану.

4. Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары

Программаны гамәлгә ашыру вакыты - 2026-2028 еллар.

5. Муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Муниципаль программа кысаларында Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Бураково авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге территориясендә жирләрне саклауның һәм алардан файдалануның нәтижеләлген арттыру чаралары планлаштырылган.

Таблица № 1

МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП ЧАРАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

Максат исеме	Бурыч атамалары	Төп чараларның исеме	Башкаручы	Төп чаралар ны үтәү сроклар ы	Ахыргы нәтижелә рне бәяләү индикатор лары, үлчәү берәмлекл әре	Индикаторларның әһәмияте				Финанслау чыганагын күрсәтеп финанслау (мең сум)	Чараны гамәлгә ашыруның турыдан- туры нәтижәсе	
1	2	4	5	6	7	8	9	10	12	13	14	
1. Жирләрне һәм туфракны пычратуны, ярлыландыру ны, деградациял үне, бозуны,	1.1: Жирлөрдөн файдалану ның һәм аларны саклауның нәтижелеле ген арттыру,	1.1.1. туфракның ундырышлыл ыгын саклау һәм арттыру, жирләрне чүп үләннәр, куаклар һәм вак	Татарстан Республика сы Спас муниципаль районы Бураково авыл жирлеге башкарма	2026- 2028	Әйе /Юк	Әйе	Әйе	Әйе	5,0 (жир ле бюдж ет)	5,0 (жир ле бюдж ет)	5,0 (жир ле бюдж ет)	жирлөрдөн экологик системаларн ы саклауны жирнең хужалык һәм эшчәнлекне ң башка

юкка чыгаруны, һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау һәм бетерү, шулай ук жирләрден рациональ файдалануны тәэмин итү, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнеше ндәге жирләрде туфракның ундырышлылыгын торгызу һәм жирләрне яхшырту	жирләрден рациональ файдалануны һәм аларны саклауны оештыруны тәэмин итү	урманнардан саклау, жирләрнен торышын начарайтуны һәм башка төрләре (фито контроль үткөрү)	комитеты	2026-2028	берәмлек	6	6	6	10,0 (жир леле бюджет ет)	10,0 (жир леле бюджет ет)	10,0 (жир леле бюджет ет))	10,0 (жир леле бюджет ет))	төрләрэн гамәлгә ашыру чарасы, нигезе булу сәләтен тәэмин итә торган ысуллар белән файдалану
	1.1.2. жирләрне пычрату һәм чүпләү нәтижеләрен бетерү (өмәләр үткөрү, чүп чыгару)	1.1.2. жирләрне пычрату һәм чүпләү нәтижеләрен бетерү (өмәләр үткөрү, чүп чыгару)	Татарстан Республикасы муниципаль районы Бураково авыл жирлегә башкарма комитеты	2026-2028	берәмлек	6	6	6	10 (жир леле бюджет ет)	10 (жир леле бюджет ет)	10 (жир леле бюджет ет))	10 (жир леле бюджет ет))	халыкның сәламәтлеген һәм яшәү эшчәнлегенә уңай шартларын тәэмин итү өчен әйләнә-тирә мохит шартларын
	1.2 Яшел утыртмаларны саклау һәм торгызу	1.2.1. табигать мохитен саклау, һәм торгызу һәм үстерү (агачлар, куаклар утырту)	Татарстан Республикасы муниципаль районы Бураково авыл жирлегә башкарма комитеты	2026-2028	берәмлек	10	10	10	10 (жир леле бюджет ет)	10 (жир леле бюджет ет)	10 (жир леле бюджет ет)	10 (жир леле бюджет ет)	халыкның сәламәтлеген һәм яшәү эшчәнлегенә уңай шартларын тәэмин итү өчен әйләнә-тирә мохит шартларын

өчен	1.3:	Жирләргә инвентаризация үткөрү	1.3.1. һәм рациональ файдаланылм ый торган жирләрне ачыклау һәм аларны хужалык әйләнешенә вакытында жәлеп итү	Татарстан Республикасы муниципаль районы Бураково авыл жирлеге башкарма комитеты	2026-2028	Әйе /Юк	Әйе	Әйе	Әйе	-	-	-	саклау, яклау һәм яхшырту
	1.3.2.	жир кишәрлекләрен үз белдеге белән биләү фактларын ачыклау	Татарстан Республикасы муниципаль районы Бураково авыл жирлеге башкарма комитеты	2026-2028	Әйе /Юк	Әйе	Әйе	Әйе	Әйе	-	-	-	жирләрне системалы рәвештә инвентаризацияләү, аларны арендага (милеккә) тапшыру максатларын да буш һәм рациональ файдаланылм ый торган жирләрне ачыклау
	1.3.3.	гражданның РФ жир законнарын	Татарстан Республикасы муниципаль районы Бураково авыл жирлеге башкарма комитеты	2026-2028	Әйе /Юк	Әйе	Әйе	Әйе	Әйе	-	-	-	жирләрне системалы рәвештә инвентаризацияләү, аларны арендага (милеккә) тапшыру максатларын да буш һәм рациональ файдаланылм ый торган жирләрне ачыклау

[illegible]

6. Муниципаль Программаны ресурслар белән тәмин итүне нигезләү

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру жирле бюджет хисабына карала.

2026-2028 елларга муниципаль программаның бюджет ассигнованиеләренә гомуми күләмә жирле бюджет акчаларыннан 75,0 мең сум тәшкил итә.

Финанс ресурсларына ихтыяж Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Бураково авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә жирле үзидарә органнарының индекс-дефляторларны исәпкә алып, шундый ук эш төрләре нигезендә әзерләнгән тәкъдимнәре нигезендә билгеләнә.

Таблица № 2.

Гамәлгә ашыру еллары	Финанслау күләме, мең сум				
	барлыгы	финанслау чыганаclarы киселешендә			
		федераль бюджет	республика бюджетлары	Муниципаль программаның төп чаралары	бюджеттан тыш чыганаclar
Муниципаль программаның төп чаралары					
2026		0,0	0,0	25,0	0,0
2027		0,0	0,0	25,0	0,0
2028		0,0	0,0	25,0	0,0
Муниципаль программа буенча барысы		0,0	0,0	75,0	0,0

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру барышында чаралар һәм аларны финанслау күләмнәре, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының «Бураково авыл жирлегә» муниципаль берәмлегә бюджеты акчаларының мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен корректировкаланарга тиеш.

7. Программаның үтәлешен тикшереп торуны оештыру

Программаны гамәлгә ашыру барышына Контроль Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Бураково авыл жирлегә башкарма комитеты тарафыннан башкарыла.

Программаны гамәлгә ашыру турында хисап мәгълүматлары жирлек башкарма комитеты тарафыннан хисап чорыннан соң килә торган айның 25 числосына кадәр квартал саен Спас муниципаль районы Башкарма комитетына һәм Спас муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына 1 нче кушымта нигезендә тапшырыла.

Муниципаль программа реквизитлары, гамәллә ашыру чоры	
Хисап тотучы оешманың исеме	
Муниципаль программаны раслау турында норматив хокукый акт исеме	
Форма төзү өчен җаваплы вазыйфаи зат (ф. и. ат., вазыйфаи вазыйфаи зат, элемтә телефоны)	

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру турында хисап
20 ел

N п/п	Ярдәм че програ ммалар ның (бүлек нең, чарала рның)и семе	Финанслау чыганагы (барлыгы, шул исәптән Россия Федерациясе бюджеты, Татарстан Республикасы бюджеты, жириле бюджет, бюджеттан	Программа ны раслау турында норматив хокукый акттан хисап елына финанслау объекты планнары, мең сум	Програм ма буенча хисап чорына (лимит) бүлеп бирелгән , мең сум	Финансл ау проценты	Асылда ел башын нан акчалар файдал анылга н (башка ручы счетов нан	Индикат ор исеме, үлчәу берәмлеге	Индикаторның кыйммәтләре				
								алдагы ел план	алдагы ел факт лык	агымдагы ел план	агымдагы ел факт лык	башк ару проц енты

[illegible]